

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Postbus 20018  
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Datum 15 juni 2022

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van het lid Van der Laan (D66)

**Emancipatie**

Rijnstraat 50  
Den Haag  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
[www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl)

**Onze referentie**

33070069

**Uw brief**

20 september 2021

**Uw referentie**

2021Z15936

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van het lid Van der Laan (D66) naar aanleiding van het bericht “Brede welvaart verder onder druk door slechtere gezondheid”. De beantwoording heeft vanwege de publicatie van de monitor Brede Welvaart 2022 lang op zich laten wachten. Daarvoor mijn welgemeende excuses aan uw Kamer.

De vragen werden ingezonden op 20 september 2021 met kenmerk 2021Z15936.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Robbert Dijkgraaf

De antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Van der Laan (D66) over het bericht “Brede welvaart verder onder druk door slechtere gezondheid” met kenmerk 2021Z15936 (ingezonden 20 september 2021).

**Onze referentie**  
33070069

### **Vraag 1**

**Bent u bekend met het artikel “Brede welvaart verder onder druk door slechtere gezondheid”?**

Antwoord 1  
Ja.

### **Vraag 2**

**Bent u bekend met de bevinding van bovengenoemd artikel dat vrouwen afgelopen jaar op meer welvaartdimensies erop achteruit zijn gegaan dan mannen, waaronder gezondheid, maatschappelijke betrokkenheid en persoonlijke ontwikkeling?**

Antwoord 2  
Ja.

### **Vraag 3**

**Herkent u deze uitkomst van het onderzoek?**

Antwoord 3  
In de monitor Brede welvaart en de Emancipatiemonitor komen de onderwerpen maatschappelijke betrokkenheid en persoonlijke ontwikkeling niet voor, maar wordt wel periodiek gekeken naar zaken als welzijn, ervaren gezondheid, en arbeid en vrije tijd. Uit de monitor Brede Welvaart 2022 blijkt echter dat er in de veranderingen tussen 2019 en 2021 geen afwijkende ontwikkelingen tussen mannen en vrouwen hebben plaatsgevonden.<sup>1</sup>

### **Vraag 4**

**Is het vaker voorgekomen dat vrouwen significant zwaarder getroffen worden dan mannen in crisistijden, zoals de coronacrisis?**

Antwoord 4  
In het iets verdere verleden was dit op de arbeidsmarkt wel het geval: als de arbeidsmarkt krap was, nam de arbeidsparticipatie van vrouwen toe en waren vrouwen welkom. Als er niet zoveel vraag naar arbeid was, nam de arbeidsparticipatie van vrouwen weer af. Uit de Emancipatiemonitor 2016 bleek echter dat dit in de voorafgaande jaren niet het geval was geweest. Tijdens de recessie tussen 2001 en 2005, en tijdens de jaren volgend op de kredietcrisis van 2008, was er wel sprake van een stagnatie in de groei van arbeidsparticipatie en economische zelfstandigheid van vrouwen, maar bij mannen was sprake van een achteruitgang<sup>2</sup>. Het verschil tussen mannen en vrouwen nam dus af. Dit beeld lijken we wat betreft arbeid en economische zelfstandigheid ook te zien tijdens de coronacrisis. Zo steeg de netto arbeidsparticipatie van vrouwen tussen april en

<sup>1</sup> Monitor Brede Welvaart & de SDG's 2022, CBS. Zie ook: <https://longreads.cbs.nl/monitor-brede-welvaart-en-sdgs-2022/verdeling-van-brede-welvaart/>

<sup>2</sup> Emancipatiemonitor 2016, Sociaal en Cultureel Planbureau | Centraal Bureau voor de Statistiek Den Haag, december 2016

september 2021 harder dan van mannen.<sup>3</sup> Ook de economische zelfstandigheid van vrouwen is het afgelopen jaar gestegen, terwijl die van mannen gedaald is.<sup>4</sup>

**Onze referentie**  
33070069

Onderstaande tabel geeft een weergave van de vergelijking tussen de monitor Brede Welvaart 2019 en 2022. Uit de vergelijking van deze cijfers blijkt niet dat vrouwen tijdens de coronacrisis zwaarder getroffen zijn dan mannen, uitgezonderd voor het doen van vrijwilligerswerk.

|                                             | 2019 |      | 2021 |      | Δ    |      |
|---------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|
|                                             | M    | V    | M    | V    | M    | V    |
| <b>Welzijn</b>                              |      |      |      |      |      |      |
| Tevredenheid met het leven                  | 87,1 | 87,6 | 83,3 | 84   | -3,8 | -3,6 |
| Persoonlijk welzijn                         | 65   | 61,9 | 68,9 | 63,5 | 3,9  | 1,6  |
| <b>Gezondheid</b>                           |      |      |      |      |      |      |
| Ervaren gezondheid                          | 81,2 | 76,3 | 82,2 | 78,8 | 1    | 2,5  |
| <b>Arbeid en vrije tijd</b>                 |      |      |      |      |      |      |
| Percentage hoogopgeleid*                    | 30,9 | 30,9 | 34,1 | 34,3 | 3,2  | 3,4  |
| Nettoarbeidsparticipatie                    | 74,1 | 66   | 74,3 | 66,5 | 0,2  | 0,5  |
| Langdurige werkloosheid*                    | 1,2  | 1,4  | 0,9  | 0,9  | -0,3 | -0,5 |
| Tevredenheid met werk                       | 78,2 | 77,7 | 78,9 | 79   | 0,7  | 1,3  |
| Tevredenheid met reistijd woon-werkverkeer* | 78,9 | 84,5 | 83,7 | 85   | 4,8  | 0,5  |
| Tevredenheid met vrije tijd                 | 72,9 | 75,4 | 75,9 | 76,4 | 3    | 1    |
| <b>Wonen</b>                                |      |      |      |      |      |      |
| Tevredenheid met de woning                  | 87,3 | 87,8 | 85,3 | 86   | -2   | -1,8 |
| <b>Samenleving</b>                          |      |      |      |      |      |      |
| Vrijwilligerswerk                           | 46,9 | 48,3 | 38,8 | 39   | -8,1 | -9,3 |
| Vertrouwen in mensen                        | 63,9 | 59,8 | 68,5 | 64,1 | 4,6  | 4,3  |
| Vertrouwen in instituties                   | 63,1 | 63   | 66,3 | 67,4 | 3,2  | 4,4  |
| <b>Veiligheid</b>                           |      |      |      |      |      |      |
| Slachtofferschap van criminaliteit          | 21,8 | 19,9 | 17,9 | 16,4 | -3,9 | -3,5 |
| <b>Milieu</b>                               |      |      |      |      |      |      |
| Last van milieuproblemen in woonomgeving    | 15   | 15   | 15,8 | 16,1 | 0,8  | 1,1  |

Tabel 1: Vergelijking Statline-indicatoren Brede Welvaart (bron: CBS Statline)  
\* = vergelijking op basis van de Monitor Brede Welvaart 2019 en 2022

## Vraag 5

**Welke verklaring geeft u aan het gegeven dat de brede welvaart zich voor vrouwen in het afgelopen jaar negatief ontwikkeld heeft, in tegenstelling tot mannen?**

### Antwoord 5

Uit de vergelijking tussen de monitor Brede Welvaart 2019 en 2022 blijken de ontwikkelingen in de brede welvaart zoals gemeten door het CBS minder negatief uit te pakken voor vrouwen dan door het onderzoek van de Rabobank wordt geschetst (zie tabel 1). Daarbij concludeert het CBS dat er een beperkt verschil zit tussen mannen en vrouwen in de stapeling van gunstige uitkomsten. Hierbij zitten mannen iets vaker aan de bovenkant van de verdeling en scoren zij significant hoger op de indicatoren ervaren gezondheid, netto arbeidsparticipatie en het vertrouwen in mensen.

## Vraag 6

**Bent u van mening dat het van belang is om te weten welke oorzaken er ten grondslag liggen aan dit verschil in ontwikkeling, met name op het**

<sup>3</sup> Kamerstuk 35420, nr. 363

<sup>4</sup> Emancipatiemonitor databank, CBS. Link: <https://mvstat.cbs.nl/#/MVstat/nl/>

**gebied van gezondheid, maatschappelijke betrokkenheid en persoonlijke ontwikkeling?**

**Onze referentie**  
33070069

**Antwoord 6**

Het kabinet hecht grote waarde aan brede welvaart en laat deze periodiek meten door het CBS, mede aan de hand van de Sustainable Development Goals (SDG's). Relevant zijn daarbij ook de verschillen naar achtergrondkenmerken, zoals naar gender, maar ook naar andere kenmerken als inkomen en opleiding. Uit een vergelijking tussen de Monitor Brede Welvaart 2019 en 2022 blijkt dat een groter percentage mannen en vrouwen de 'ervaren gezondheid' als goed bestempelt (zie tabel 1). Ook het vertrouwen in mensen, het vertrouwen instituties, de tevredenheid met het werk en de tevredenheid met vrije tijd<sup>5</sup> laten voor beide groepen een positieve ontwikkeling zien. Op basis van deze resultaten lijkt het mij daarom niet nodig nader onderzoek uit te laten voeren.

**Vraag 7**

**Bent u van mening, net zoals de onderzoekers van de Rabobank, dat nader onderzoek hiernaar gewenst is?**

**Antwoord 7**

Zie antwoord op vraag 6.

---

<sup>5</sup> Indicatoren die mogelijk gelinkt kunnen worden aan maatschappelijke betrokkenheid en persoonlijke groei